

6 มกราคม 2540 บริษัทสายธารซื้อหุ้นสามัญ 10% ในบริษัทไพศาลเป็นเงิน 80,000 บาท ณ วันนั้น บริษัทไพศาลมีหุ้นสามัญ 600,000 บาท กำไรสะสม 200,000 บาท งบทดลองของทั้ง 2 บริษัท ณ 31 ธันวาคม 2540 ก่อนที่จะบันทึกกำไรจากบริษัทย่อยมีดังนี้

	บริษัทไพศาล	บริษัทสายธาร
เดบิต		
สินทรัพย์อื่น	520,000	370,000
เงินลงทุนในบริษัทสายธาร 90%	360,000	-
เงินลงทุนในบริษัทไพศาล 10%	-	80,000
ต้นทุนขายและค่าใช้จ่าย	120,000	100,000
	<u>1,000,000</u>	<u>550,000</u>
เครดิต		
หุ้นสามัญ	600,000	300,000
กำไรสะสม	200,000	100,000
ขาย	<u>200,000</u>	<u>150,000</u>
	<u>1,000,000</u>	<u>550,000</u>

งบการเงินรวมในปีที่ซื้อหุ้น

ถ้าใช้วิธีหุ้นสามัญซื้อคืน บริษัทสายธารจะไม่มีบัญชีกำไรจากบริษัทไพศาลในปี 2540 ส่วนบริษัทไพศาลมีบัญชีกำไรจากบริษัทสายธาร 45,000 บาท (90% ของ [(150,000 - 100,000)]) กระดาษทำการเพื่อทำงบการเงินรวมของบริษัทไพศาลและบริษัทสายธาร สำหรับปี 2540 แสดงตามตาราง 9 - 6

บริษัท โฟศาลและบริษัทสาขาจำกัด
 กระดาษทำการเพื่อทำงบการเงินรวม
 สำหรับปีสิ้นสุด 31 ธันวาคม 2540

	บ. โฟศาล	บ. สาขา	ปรับปรุงและตัดบัญชี		M.I.	งบรวม
			Dr.	Cr.		
งบกำไรขาดทุน						
ขาย	200,000	150,000				350,000
ต้นทุนขายและค่าใช้จ่าย	(120,000)	(100,000)				(220,000)
กำไรจากบริษัทสาขา	45,000		①45,000			
M.I.					5,000	(5,000)
กำไรสุทธิ	125,000	50,000				125,000
งบกำไรสะสม						
กำไรสะสม-โฟศาล	200,000					200,000
-สาขา		100,000	①90,000		10,000	-
กำไรสุทธิ	125,000	50,000				125,000
กำไรสะสม 31 ธ.ค.	325,000	150,000				325,000
งบดุล						
สินทรัพย์อื่น	520,000	370,000				890,000
เงินลงทุนในสาขา	405,000			①405,000		-
เงินลงทุนในโฟศาล		80,000		②80,000		
	925,000	450,000				890,000
หุ้นสามัญ-โฟศาล	600,000					600,000
-สาขา		300,000	①270,000		30,000	
กำไรสะสม	325,000	150,000				325,000
	925,000	450,000				
หุ้นสามัญซื้อคืน			②80,000			(80,000)
					45,000	45,000
M.I.						890,000

ตารางที่ 9-6

งบการเงินรวมภายหลังปีที่ซื้อหุ้น

ในปี 2541 กำไรสุทธิและเงินปันผลแต่ละบริษัทมีดังนี้

	บริษัทไพศาล	บริษัทสายธาร
กำไรสุทธิ (ไม่รวมกำไรจากบริษัทย่อย)	80,000	60,000
เงินปันผล	30,000	20,000

ภายใต้วิธีหุ้นสามัญซื้อคืน บริษัทสายธารบันทึกรายได้เงินปันผลจากบริษัทไพศาล 3,000 บาท (10% ของเงินปันผล 30,000) และรายงานกำไรสุทธิประจำปี 2541 ภายใต้วิธีราคาทุนจำนวน 63,000 บาท

บริษัทไพศาลบันทึกบัญชีเงินลงทุนในบริษัทสายธารภายใต้วิธีส่วนได้เสีย ดังนี้

Dr. เงินสด	18,000	
Cr. เงินลงทุนในบริษัทสายธาร		18,000

บันทึกรับเงินปันผล 90% ของ 20,000

Dr. เงินลงทุนในบริษัทสายธาร	56,700	
Cr. กำไรจากบริษัทสายธาร		56,700

บันทึกกำไรจากบริษัทย่อย 90% ของ 63,000 บาท

Dr. กำไรจากบริษัทสายธาร	3,000	
Cr. เงินปันผล		3,000

ตัดเงินปันผลระหว่างกันและปรับปรุงกำไรจากบริษัทสายธารซึ่งรวมเงินปันผลที่บริษัทไพศาลจ่ายให้อยู่ด้วย

ดังนั้นบริษัทไพศาลบันทึกบัญชีกำไรจากบริษัทสายธาร 53,700 บาท (56,700 - 3,000) และบัญชีเงินลงทุนในบริษัทสายธารเพิ่มขึ้น 38,700 บาท ซึ่งเกิดจาก 90% ของกำไรสุทธิบริษัทสายธาร 60,000 บาท บวกด้วย 90% ของเงินปันผลบริษัทไพศาล ที่จ่ายให้บริษัทสายธาร 3,000 บาท ซึ่งจะย้อนกลับมาเป็นรายได้ของบริษัทไพศาลหักด้วย 90% ของเงินปันผลบริษัทสายธาร 20,000 ที่จ่ายให้บริษัทไพศาล

กระดาษทำการเพื่อทำงบการเงินรวมสำหรับปี 2541 แสดงตามตาราง 9-7
 บัญชีเงินลงทุนในบริษัทสายธารมีจำนวน 443,700 บาท ซึ่งคำนวณได้ดังนี้

เงินลงทุนในบริษัทสายธาร 31 ธ.ค. 40	405,000.-
บวก 90% ของกำไรสุทธิบริษัทสายธาร	56,700.-
หัก 90% ของเงินปันผลบริษัทสายธาร	<u>(18,000)</u>
	<u>443,700</u>

นับแต่บริษัทไพศาลซื้อหุ้นสามัญบริษัทสายธารในราคาตามบัญชี ดั้งนั้น ณ 31 ธันวาคม 2541 สามารถคำนวณบัญชีเงินลงทุนในบริษัทสายธารได้เท่ากับ 90% ของส่วนของผู้ถือหุ้นบริษัทสายธาร ($493,000 \times 90\% = 443,700$)

รายการตัดบัญชีในกระดาษทำการตามตาราง 9 - 7 มีดังนี้

Dr. หุ้นสามัญ	270,000	
กำไรสะสมต้นปี	135,000	
กำไรจากบริษัทสายธาร	53,700	
รายได้เงินปันผล	3,000	
		เงินปันผล 18,000
		เงินลงทุนในบริษัทสายธาร 443,700
Dr. หุ้นสามัญซื้อคืน	80,000	
		เงินลงทุนในบริษัทไพศาล 80,000

บริษัทไฟศาลและบริษัทสายธารจำกัด

กระตาดำการเพือำางบการเงินรวม

สำหรัปีสิ้นสุด 31 ธันวาคม 2541

	บ.ไฟศาล	บ.สายธาร	ปรับปรุงและตัดบัญชี		M.I.	งบรวม
			Dr.	Cr.		
งบกำไรขาดทุน						
ขาย	250,000	200,000				450,000
ต้นทุนขายและค่าใช้จ่าย	(170,000)	(140,000)				(310,000)
รายได้เงินปันผล	-	3,000	①3,000			
กำไรจากบริษัทสายธาร	53,700		①53,700			
M.I.					6,300	(6300)
กำไรสุทธิ	133,700	63,000				133,700
งบกำไรสะสม						
กำไรสะสม-ไฟศาล	325,000					325,000
-สายธาร		150,000	①135,000		15,000	-
กำไรสุทธิ	133,700	53,000				133,700
เงินปันผล ไฟศาล	(27,000)					(27,000)
- สายธาร		(20,000)		①18,000	(2,000)	
กำไรสะสม 31 ธค. 41	431,700	193,000				431,700
งบดุล						
สินทรัพย์อื่น	588,000	413,000				1,001,000
เงินลงทุนในสายธาร	443,700			①443,700		-
เงินลงทุนในไฟศาล		80,000		②80,000		-
	1,031,700	493,000				1,524,700
หุ้นสามัญ-ไฟศาล	600,000					600,000
-สายธาร		300,000	①270,000		30,000	
กำไรสะสม	431,700	193,000				431,700
	1,031,700	493,000				1,524,700
หุ้นสามัญซื้อคืน			②80,000			(80,000)
					49,300	49,300
M.I.						1,001,000

ตารางที่ 9 - 7

Conventional Approach

วิธีนี้ถือว่าหุ้นที่ถือระหว่างกันนั้นเป็นการลงทุนในกิจการของแต่ละบริษัท การจัดทำงบการเงินรวมให้ตัดบัญชีเงินลงทุนในบริษัทย่อย กับส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทที่ถือหุ้นระหว่างกันตามสัดส่วนที่ถือหุ้นระหว่างกัน

ตัวอย่าง ตามตัวอย่างของตาราง 9 - 6 และ 9 - 7 บริษัทไพศาล ซื้อหุ้นสามัญ 90% ในบริษัทสายธาร และบริษัทสายธารซื้อหุ้นสามัญ 10% ในบริษัทไพศาล การบันทึกบัญชีจะเป็นดังนี้

เงินลงทุนในบริษัทสายธาร	360,000
-------------------------	---------

เงินสด

บันทึกการซื้อหุ้นสามัญ 90% ของบริษัทสายธาร

หุ้นสามัญ	60,000
-----------	--------

กำไรสะสม	20,000
----------	--------

เงินลงทุนในบริษัทสายธาร	80,000
-------------------------	--------

บันทึกการซื้อหุ้นบริษัทไพศาลโดยบริษัทสายธารถือเป็นการได้ถอนหุ้นระหว่างกันทางโครงสร้าง

การแบ่งกำไรสุทธิของบริษัทในเครือเดียวกันสำหรับปี 2540

คำนวณกำไรสุทธิของแต่ละบริษัทตามหลักเกณฑ์การทำงานงบการเงินรวมสมมติได้

A = กำไรสุทธิของบริษัทไพศาลตามหลักเกณฑ์การทำงานงบการเงินรวม

B = กำไรสุทธิของบริษัทสายธารตามหลักเกณฑ์การทำงานงบการเงินรวมแทนค่า

$$A = 80,000 + 0.9 B$$

$$\begin{aligned}
 B &= 50,000 + 0.1 A \\
 A &= 80,000 + 0.9 (50,000 + 0.1 A) \\
 &= 80,000 + 45,000 + 0.09 A \\
 &= 125,000 + 0.09A \\
 &= \frac{125,000}{.91} = 137,362.64 \\
 B &= 50,000 + 0.1 (137,362.64) \\
 &= 50,000 + 13,736.264 \\
 &= 63,736.264
 \end{aligned}$$

การแบ่งกำไรสุทธิของแต่ละบริษัทตามวิธีนี้ยังไม่ถูกต้องนัก ถ้าพิจารณาให้ดี จะพบว่ากำไรสุทธิ ของแต่ละบริษัทที่เกิดจากการดำเนินธุรกิจ ถ้านำมารวมกันจะเท่ากับ 130,000 บาท (80,000 + 50,000) แต่กำไรสุทธิของบริษัทไพศาลบวกกำไรสุทธิของบริษัทสายธารเท่ากับ 201,099 (137,363 + 63,736) ขั้นตอนต่อไปต้องพิจารณาว่ากำไรสุทธิของบริษัทไพศาล ภายใต้วิธีส่วนได้เสียจะมีเพียง 90% เท่านั้น เพราะบริษัทสายธารได้ถือหุ้นบริษัทไพศาลไว้ 10% ดังนั้น กำไรสุทธิของบริษัทไพศาลคือ 90% ของ 137,363 หรือเท่ากับ 123,627 บาท และส่วนของผู้ถือหุ้นส่วนน้อยในกำไรสุทธิ 10% ของ 63,736 เท่ากับ 6,373.60 บาท ซึ่งเท่ากับ 130,000 บาท (123,627 + 6,373) คือกำไรสุทธิของบริษัทไพศาลบวกกำไรสุทธิบริษัทสายธาร

การบัญชีสำหรับการแบ่งกำไรสุทธิของบริษัทในเครือเดียวกันภายใต้วิธีส่วนได้เสีย

บริษัทไพศาลบันทึกบัญชีกำไรจากบริษัทสายธารในปี 2540 ดังนี้

เงินลงทุนในบริษัทสายธาร	43,627
กำไรจากบริษัทสายธาร	43,627
บันทึกกำไรจากบริษัทย่อย	

การคำนวณกำไรจากบริษัทสายธาร 43,627 บาท สามารถคำนวณได้ดังนี้
90% ของกำไรสุทธิบริษัทสายธารหักด้วย 10% ของกำไรสุทธิ

บริษัทไพศาลภายใต้หลักเกณฑ์การทำงานการเงินรวม (บริษัทไพศาลถูกบริษัท
ย่อยถือหุ้น 10%) ซึ่งได้เท่ากับ [90% (63,736.26) - 10% (137,362.64) หรือคำนวณจากกำไร
สุทธิของบริษัทไพศาลหักด้วยกำไรจากการดำเนินงานของบริษัทไพศาล (123,627 - 80,000)

บริษัทไฟศาลและบริษัทย่อย
กระดาดษทำการเพื่อทำงบการเงินรวม
สำหรับปีสิ้นสุด 31 ธันวาคม 2540

	บ.ไฟศาล	บ.สายธาร	ปรับปรุงและตัดบัญชี		M.I.	งบรวม
			Dr.	Cr.		
งบกำไรขาดทุน						
ขาย	200,000	150,000				350,000
ต้นทุนขายและค่าใช้จ่าย	(120,000)	(100,000)				(220,000)
กำไรจากบริษัทสายธาร	43,627		②43,627			
M.I.					6,373	(6,373)
กำไรสุทธิ	123,627	50,000				123,627
งบกำไรสะสม						
กำไรสะสม-ไฟศาล	180,000					180,000
-สายธาร		100,000	②90,000		10,000	-
กำไรสุทธิ	123,627	50,000				123,627
กำไรสะสม 31 ธค. 41	303,627	150,000				303,627
งบดุล						
สินทรัพย์อื่น	520,000	370,000				890,000
เงินลงทุนในสายธาร	323,627		①80,000	②403,000		-
เงินลงทุนในไฟศาล		80,000		①80,000		-
	843,623	450,000				890,000
หุ้นสามัญ-ไฟศาล	540,000					540,000
-สายธาร		300,000	②270,000		30,000	
กำไรสะสม	303,627	150,000				303,627
	843,627	450,000				
M.I.					46,373	46,373)
						890,000

ตารางที่ 9 - 8

งบการเงินรวมภายหลังปีที่ซื้อหุ้น

ในปี 2541 กำไรสุทธิและเงินปันผลแต่ละบริษัทมีดังนี้

	บ.ไพศาล	บ.สายธาร
กำไรสุทธิ (ไม่รวมกำไรจากบริษัทย่อย)	80,000	60,000
เงินปันผล	30,000	20,000

การแบ่งกำไรสุทธิให้บริษัทไพศาลและบริษัทสายธารมีดังนี้

สมมติให้ A = กำไรสุทธิของบริษัทไพศาลตามหลักเกณฑ์การทำงานงบการเงินรวม

B = กำไรสุทธิของบริษัทสายธารตามหลักเกณฑ์การทำงานงบการเงินรวม

$$\text{แทนค่า } A = 80,000 + .9 (B)$$

$$B = 60,000 + .1 (A)$$

$$A = 80,000 + .9 (60,000 + .1A)$$

$$= 80,000 + 54,000 + .09A$$

$$.91A = 134,000$$

$$A = \frac{134,000}{.91} = 147,252.75$$

$$B = 60,000 + .1 (147,252.75)$$

$$= 60,000 + 14,725.28 = 74,725.28$$

การหากำไรสุทธิรวมและส่วนของผู้ถือหุ้นส่วนน้อยในกำไรสุทธิทำได้ดังนี้

กำไรสุทธิของบริษัทไพศาล (กำไรสุทธิรวม)

$$90\% \times 147,252.75 = 132,527.48$$

ส่วนของผู้ถือหุ้นส่วนน้อยในกำไรสุทธิ

$$10\% \times 74,725.28 = 7,472.52$$

$$\underline{140,000.-}$$

บริษัทไพศาลบันทึกบัญชีเงินลงทุนในบริษัทสายธารตามวิธีส่วนได้เสียได้ดังนี้

เงินสด	18,000.00	
เงินลงทุนในบริษัทสายธาร		18,000.00
บันทึกเงินปันผลสำหรับปี 2541		
เงินลงทุนในบริษัทสายธาร	52,527.48	
กำไรจากบริษัทสายธาร		52,527.48
บันทึกกำไรจากบริษัทสายธารซึ่งคำนวณได้ดังนี้		
กำไรสุทธิรวม 132,527.48 หัก กำไรสุทธิบริษัทไพศาล		80,000.00
หรือ 90% ของกำไรสุทธิบริษัทสายธาร (74,725.28)		67,252.75
หัก 10% ของกำไรสุทธิบริษัทไพศาล (147,252.75)		4,725.27
เงินลงทุนในบริษัทสายธาร	3,000	
เงินปันผล		3,000
ตัดบัญชีเงินปันผลบริษัทไพศาลที่จ่ายให้บริษัทสายธาร		
และปรับปรุงเงินลงทุนในบริษัทสายธาร		
บัญชีเงินลงทุนในบริษัทสายธาร ณ 31 ธันวาคม 2541		
มียอดคงเหลือ 361,154 บาท ซึ่งสามารถคำนวณได้ดังนี้		
เงินลงทุนในบริษัทสายธาร ณ 31 ธ.ค. 2540		323,627
บวก กำไรจากบริษัทสายธาร		52,527.48
เงินปันผลจ่ายให้บริษัทสายธาร		3,000
หัก เงินปันผลรับจากบริษัทสายธาร		(18,000)
		<u>361,154</u>

กระดาษทำการเพื่อทำงบการเงินรวมสำหรับปี 2541 ของบริษัทไพศาลและบริษัทสายธาร แสดงตามตาราง 9 - 9

บริษัทไฟศาลและบริษัทย่อย
กระดาดำทำการเพื่อทำงบการเงินรวม
สำหรับปีสิ้นสุด 31 ธันวาคม 2541

	บ.ไฟศาล	บ.สายธาร	ปรับปรุงและตัดบัญชี		M.I.	งบรวม
			Dr.	Cr.		
งบกำไรขาดทุน						
ขาย	250,000	200,000				450,000
ต้นทุนขายและค่าใช้จ่าย	(170,000)	(40,000)				(310,000)
กำไรจากบริษัทย่อย	52,527		②52,527			-
รายได้เงินปันผล		3,000	②3,000			-
M.I.					7,427	7,472
กำไรสุทธิ	132,527	63,000				132,527
งบกำไรสะสม						
กำไรสะสม-ไฟศาล	303,627					303,627
-สายธาร		150,000	②135,000		15,000	-
กำไรสุทธิ	132,527	63,000				132,527
เงินปันผลไฟศาล	27,000					(27,000)
-สายธาร		20,000				
กำไรสะสม 31 ธ.ค. 41	409,154	193,000				409,154
งบดุล						
สินทรัพย์อื่น	588,000	413,000				1,001,000
เงินลงทุนในสายธาร	361,154		①80,000	②441,154		-
เงินลงทุนในไฟศาล		80,000		①80,000		-
	949,154	493,000				1,001,000
หุ้นสามัญ-ไฟศาล	540,000					540,000
-สายธาร		300,000	②270,000		30,000	
กำไรสะสม	409,154	193,000				409,154
	949,154	493,000				
M.I.				②1,373	1,373	
			460,527	460,527	51,845	51,845
						1,001,000

ตารางที่ 9 - 9

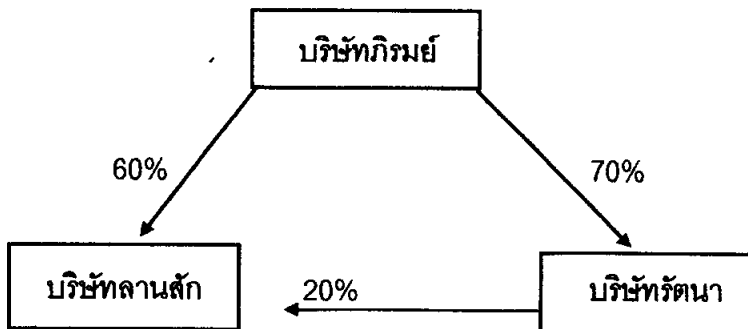
แบบฝึกหัดบทที่ 9

1. บริษัทพรเทพ จำกัด ซื้อหุ้นสามัญในบริษัทสายทิพย์ 60% และซื้อหุ้นสามัญในบริษัททองไทย จำกัด 70% บริษัททองไทย จำกัด ซื้อหุ้นสามัญในบริษัทสายทิพย์ 20% ต่อไปนี้ เป็นกำไรขาดทุน (ไม่รวมกำไรจากบริษัทย่อย) แต่ละบริษัทสำหรับปี 2541

บริษัทพรเทพ	300,000	บาท
บริษัทสายทิพย์	200,000	บาท
บริษัททองไทย	(100,000)	บาท

ให้ทำ คำนวณกำไรสุทธิรวมของบริษัทพรเทพ และส่วนของผู้ถือหุ้นส่วนน้อยในกำไรสุทธิปี 2541

2. ต่อไปนี้เป็นโครงสร้างการถือหุ้นระหว่างกันของบริษัทในเครือเดียวกัน

ระหว่างปี 2541 กำไรสุทธิ แต่ละบริษัท (ไม่รวมกำไรจากบริษัทย่อย) มีดังนี้

บริษัทภิรมย์	200,000	บาท
บริษัทรัตน	90,000	บาท
บริษัทลานสัก	70,000	บาท

กำไรสุทธิบริษัท ลานสัก รวมกำไรจากการขายที่ดินให้บริษัทรัตน 10,000

บาทด้วย

ให้ทำ คำนวณกำไรสุทธิรวมของบริษัทภิรมย์ และส่วนของผู้ถือหุ้นส่วนน้อยในกำไรสุทธิปี 2541

3. บริษัท พัฒนา จำกัด ซื้อหุ้นสามัญ 80% ของบริษัท สินธร และบริษัทไทยเจริญ จำกัด
 บริษัท สินธร ซื้อหุ้นสามัญ 60% ของบริษัทอุดมศักดิ์ จำกัด และซื้อหุ้นสามัญ
 10% ของบริษัทไทยเจริญ
 บริษัทไทยเจริญ ซื้อหุ้นสามัญ 70% ของบริษัทวรรณ จำกัด และซื้อหุ้นสามัญ
 10% ของบริษัทอุดมศักดิ์
 ต่อไปนี้เป็นกำไร (ขาดทุน) ของแต่ละบริษัท (ไม่รวมกำไรจากบริษัทย่อย)

สำหรับปี 2541

บริษัทพัฒนา	60,000	บาท
บริษัทสินธร	20,000	บาท
บริษัทไทยเจริญ	35,000	บาท
บริษัทอุดมศักดิ์	(10,000)	บาท
บริษัทวรรณ	40,000	บาท

กำไรในสินค้าคงเหลือปลายปี 5,000 บาท รวมอยู่ในกำไรสุทธิของบริษัท

ไทยเจริญ ซึ่งขายสินค้าให้บริษัทพัฒนา ระหว่างปี 2541

ให้ทำ คำนวณกำไรสุทธิรวมของบริษัทพัฒนาและส่วนของผู้ถือหุ้นส่วนน้อยในกำไรสุทธิ ปี
 2541

4. บริษัทพรเทพ จำกัด ซื้อหุ้นสามัญ 90% ของบริษัทมาลัย จำกัด และซื้อหุ้นสามัญ 70%
 ของบริษัท นากาย จำกัด
 บริษัท มาลัย ซื้อหุ้นสามัญ 70% ของบริษัท อรทัย จำกัด และซื้อหุ้นสามัญ 10% ของ
 บริษัท นากาย จำกัด

บริษัท นากาย จำกัด ซื้อหุ้นสามัญ 20% ของบริษัท อรทัย

ต่อไปนี้เป็นกำไรสุทธิ (ไม่รวมกำไรจากบริษัทย่อย) สำหรับปี 2541 ของแต่ละบริษัท

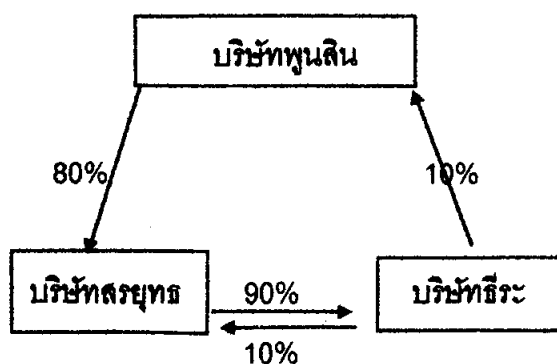
บริษัทพรเทพ	65,000	บาท
บริษัทมาลัย	18,000	บาท
บริษัทนากาย	28,000	บาท

บริษัท อรทัย 9,000 บาท

ระหว่างปี 2541 บริษัท มาลัย มีกำไรจากการขายที่ดินให้บริษัท นากาย 4,000 บาท บริษัท อรทัย มีกำไรในสินค้าคงเหลือปลายปี 4,000 บาท (ขายให้บริษัทพรเทพ) บริษัทพรเทพ ซื้อหุ้นกู้ของบริษัทนากาย 15,000 บาท ราคาตามมูลค่า 17,000 บาท

ให้ทำ คำนวณกำไรสุทธิรวมและส่วนของผู้ถือหุ้นส่วนน้อยในกำไรสุทธิปี 2541

5. ต่อไปนี้เป็นโครงสร้างการถือหุ้นระหว่างกันของบริษัทในเครือเดียวกัน

ทุกบริษัทบันทึกบัญชีเงินลงทุนด้วยวิธีราคาทุน (Cost) ต่อไปนี้ เป็นกำไรขาดทุน (ไม่รวมเงินปันผลรับจากบริษัทย่อย) และเงินปันผล

	กำไรสุทธิ	เงินปันผล
บริษัททุนสิน	50,000	20,000
บริษัทสรยุทธ	42,000	10,000
บริษัท ธีระ	20,000	ไม่มี

บริษัทสรยุทธ ขายสินค้าให้บริษัท ทุนสิน ซึ่งมีกำไรในสินค้าต้นปี 3,000 บาท และกำไรในสินค้าปลายปี 5,000 บาท

ให้ทำ คำนวณกำไรสุทธิรวมและส่วนของผู้ถือหุ้นส่วนน้อยในกำไรสุทธิ

6. 1 มกราคม 2540 บริษัท พรสวรรค์ จำกัด ซื้อหุ้นสามัญ 80% ของบริษัทแสงทอง จำกัด จ่ายเงินไป 240,000 บาท ณ วันนั้น บริษัทแสงทองมีหุ้นสามัญ 200,000 บาท กำไรสะสม 50,000 บาท ส่วนเกินของราคาหุ้นที่สูงกว่าราคาตามบัญชีให้ถือเป็นค่าความนิยมและตัดบัญชีให้หมดภายใน 10 ปี ต่อไปนี้เป็นบัญชีเงินลงทุนในบริษัทแสงทองระหว่างปี 2540

เงินลงทุนในบริษัทแสงทอง ณ 1 ม.ค. 40	240,000
กำไรจากบริษัทแสงทอง $[(40,000 \times 80\%) - 4,000]$	28,000
เงินปันผลจากบริษัทแสงทอง $(20,000 \times 80\%)$	<u>-16,000</u>
เงินลงทุนในบริษัทแสงทอง ณ 31 ธ.ค. 40	<u>252,000</u>

2 มกราคม 2541 บริษัทแสงทองซื้อหุ้นสามัญ 10% ของบริษัทพรสวรรค์ ในราคาตามมูลค่า 60,000 บาท ปี 2541 ไม่มีรายการระหว่างกัน กำไรสุทธิและเงินปันผลของทั้ง 2 บริษัท มีดังนี้

	บริษัทพรสวรรค์	บริษัทแสงทอง
กำไรสุทธิ (ไม่รวมกำไรจากบริษัทย่อยและเงินปันผลรับ)	120,000	50,000
เงินปันผล	60,000	30,000

- ให้ทำ**
- คำนวณกำไรสุทธิรวมและส่วนของผู้ถือหุ้นส่วนน้อยในกำไรสุทธิปี 2541
  - บัญชีเงินลงทุนในบริษัทแสงทอง ณ 31 ธ.ค. 2541

7. ต่อไปนี้เป็นการถือหุ้นของบริษัทไพบูลย์ และบริษัทในเครือ

เปอร์เซ็นต์การถือหุ้น

บริษัทไพบูลย์:

เงินลงทุนในบริษัทกานดา	60%
เงินลงทุนในบริษัทชนิษฐา	80%
เงินลงทุนในบริษัทคมคาย	70%

บริษัทกานดา:

เงินลงทุนในบริษัทงามพิศ	70%
-------------------------	-----

บริษัทขนิษฐา:

เงินลงทุนในบริษัทกานดา 20%

เงินลงทุนในบริษัทจิตเกษม 90%

บริษัท จิตเกษม:

เงินลงทุนในบริษัทคมคาย 10%

ทุกบริษัทบันทึกบัญชีเงินลงทุนด้วยวิธีราคาทุน ระหว่างปี 2541 บริษัทกานดา มีกำไรจากการขายอุปกรณ์ให้บริษัทจิตเกษม 15,000 บาท ค่าเสื่อมราคา-อุปกรณ์ 3,000 บาท

กำไรสุทธิและขาดทุนสุทธิ ภายในวิธีราคาทุนและเงินปันผลของบริษัทไพบูลย์ และบริษัทในเครือ สำหรับปี 2541

	กำไร (ขาดทุน)สุทธิ	เงินปันผล
บริษัทไพบูลย์	110,000	50,000
บริษัทกานดา	20,000	10,000
บริษัทขนิษฐา	35,000	20,000
บริษัทคมคาย	(15,000)	ไม่มี
บริษัทงามพิศ	(20,000)	5,000
บริษัทจิตเกษม	40,000	15,000

- ให้ทำ**
1. คำนวณกำไรสุทธิของบริษัทไพบูลย์และบริษัทในเครือ
  2. คำนวณกำไรสุทธิรวมและส่วนของผู้ถือหุ้นส่วนน้อยในกำไรสุทธิ

8. บริษัทไพศาล จำกัด ซื้อหุ้นสามัญ 80% ของบริษัทสายรุ่งและซื้อหุ้นสามัญ 10% ของบริษัททองศักดิ์

บริษัทสายรุ่ง ซื้อหุ้นสามัญ 70% ของบริษัททองศักดิ์

การซื้อหุ้นในบริษัทต่าง ๆ ได้ซื้อมาหลายปีแล้ว ในราคาตามมูลค่า

ทั้งบริษัทไพศาลและบริษัทสายรุ่งบันทึกบัญชีเงินลงทุนด้วยวิธีส่วนได้เสีย แต่ไม่ได้นำรายการกำไรระหว่างกันมาตัดบัญชี

ระหว่างปี 2541 บริษัททงศักดิ์ขายสินค้าราคาทุน 30,000 บาท ในราคา 60,000 บาท ให้บริษัทไพศาล ณ 31 ธันวาคม 2541 สินค้าคงเหลือของบริษัทไพศาลส่วนที่ซื้อมาจากบริษัททงศักดิ์เหลืออยู่ครึ่งหนึ่ง

2 มกราคม 2540 บริษัทไพศาล ขายอุปกรณ์ ราคาตามบัญชี 50,000 บาท อายุใช้งานเหลืออยู่ 3 ปี ให้บริษัทสายรุ้งในราคา 62,000 บาท

ต่อไปนี้เป็นงบกำไรขาดทุนของแต่ละบริษัทสำหรับปี 2541

	บริษัทไพศาล	บริษัทสายรุ้ง	บริษัททงศักดิ์	รวม
ขาย	600,000	200,000	180,000	980,000
กำไรจากบริษัทสายรุ้ง	76,000	-	-	76,000
กำไรจากบริษัททงศักดิ์	5,000	35,000	-	40,000
ต้นทุนขาย	(350,000)	(80,000)	(90,000)	(520,000)
ค่าใช้จ่าย	(100,000)	(60,000)	(40,000)	(200,000)
กำไรสุทธิ	<u>231,000</u>	<u>95,000</u>	<u>50,000</u>	<u>376,000</u>

ให้ทำ งบกำไรขาดทุนรวมของบริษัทไพศาลและบริษัทย่อย

9. ต่อไปนี้เป็นสินทรัพย์รวมและส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทเพ็ญพร และบริษัทสินสยาม จำกัด ณ 31 ธันวาคม 2540

	บริษัทเพ็ญพร	บริษัทสินสยาม
สินทรัพย์	800,000	350,000
เงินลงทุนในสินสยาม 80%	<u>200,000</u>	
รวมสินทรัพย์	<u>1,000,000</u>	<u>350,000</u>
หนี้สิน	150,000	100,000
หุ้นสามัญ	600,000	200,000
กำไรสะสม	250,000	<u>50,000</u>
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	1,000,000	<u>350,000</u>

2 มกราคม 2541 บริษัทสินสยามซื้อหุ้นสามัญ 70% ของบริษัททรงงจำกัด เป็นเงิน 150,000 บาท ณ วันนั้นบริษัททรงงมีหุ้นสามัญ 150,000 บาท กำไรสะสม 50,000 บาท กำไรสุทธิ (ไม่รวมกำไรจากบริษัทย่อย) และเงินปันผลของทั้ง 3 บริษัท สำหรับปี 2541 มีดังนี้

	กำไรสุทธิ	เงินปันผล	กำไรระหว่างกัน รวมอยู่ในกำไรสุทธิ
บริษัทเพ็ญพร	150,000	50,000	10,000
บริษัทสินสยาม	50,000	30,000	
บริษัททรงง	30,000	10,000	5,000

กำไรระหว่างกัน 10,000 บาท เป็นกำไรที่เกิดจากการขายที่ดินให้บริษัททรงง

กำไรระหว่างกัน 5,000 บาท เป็นกำไรที่เกิดจากกำไรในสินค้าคงเหลือปลายงวดที่บริษัททรงงขายให้บริษัทสินสยาม

ให้ทำ 1. บันทึกรายการในสมุดรายวันทั่วไปของปี 2541

ในสมุดบัญชีของบริษัทเพ็ญพรและของบริษัทสินสยาม

2. คำนวณกำไรสุทธิของบริษัทเพ็ญพร, บริษัทสินสยามและส่วนของผู้ถือหุ้นส่วนน้อยในกำไรสุทธิ

3. แสดงสินทรัพย์รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัททั้ง 3 ณ 31 สิงหาคม 2541 โดยสมมติหนี้สินมีจำนวน 150,000, 100,000 และ 50,000 ตามลำดับ

10. 1 มกราคม 2540 บริษัทพิริยะ จำกัด ซื้อหุ้นสามัญ 90% ของบริษัท กนกพร จำกัด เป็นเงิน 400,000 บาท บริษัทกนกพร มีหุ้นสามัญ 300,000 บาท กำไรสะสม 100,000 บาท

2 มกราคม 2541 บริษัทกนกพรซื้อหุ้นสามัญ 80% ของบริษัทขวัญใจ เป็นเงิน 200,000 บาท บริษัทขวัญใจมีหุ้นสามัญ 100,000 บาท กำไรสะสม 75,000 บาท

3 มกราคม 2541 บริษัทกนกพรซื้อหุ้นสามัญ 70% ของบริษัท คณิงนิจ เป็นเงิน 125,000 บาท บริษัทคณิงนิจ มีหุ้นสามัญ 100,000 บาท กำไรสะสม 50,000

ทุกบริษัทบันทึกบัญชีเงินลงทุนตามวิธีราคาทุน ส่วนเกินของราคาทุนที่สูงกว่าราคาตามบัญชีตั้งเป็นค่าความนิยมและตัดบัญชีให้หมดภายใน 10 ปี

ระหว่างปี 2540 บริษัท กนกพร มีกำไรสุทธิ 80,000 บาท จ่ายเงินปันผล 40,000 บาท

ปี 2541 บริษัท กนกพร มีกำไรสุทธิ 125,000 บาท (กำไรจากการดำเนินงาน 80,000 บาท บวกเงินปันผลรับจากขวัญใจ 24,000 บาท และเงินปันผลรับจากคณิงนิจ 21,000 บาท) และจ่ายเงินปันผล 60,000 บาท

ปี 2541 บริษัทขวัญใจมีกำไรสุทธิ 50,000 บาท จ่ายเงินปันผล 30,000 บาท และบริษัทคณิงนิจมีกำไรสุทธิ 30,000 บาท จ่ายเงินปันผล 30,000 บาท

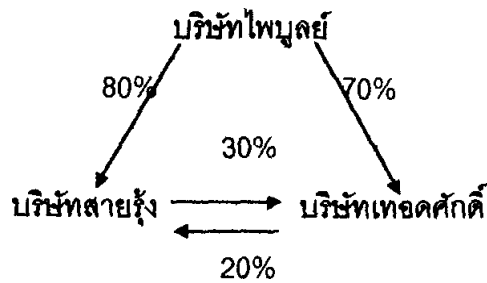
- ให้ทำ**
1. คำนวณบัญชีเงินลงทุนที่ถูกต้องตามวิธีส่วนได้เสีย ณ 31 ธันวาคม 2541
  2. บันทึกรายการในสมุดรายวันทั่วไปเปลี่ยนจากวิธีราคาทุนเป็นวิธีส่วนได้เสีย ก่อนที่บริษัทพิริยะและบริษัทกนกพร จะปิดบัญชี ณ 31 ธันวาคม 2541

11. ต่อไปนี้เป็นสัดส่วนการถือหุ้นระหว่างกันและกำไรสุทธิของแต่ละบริษัท

	เปอร์เซ็นต์การถือหุ้น ในบริษัทสายทิพย์	เปอร์เซ็นต์การถือหุ้น ในบริษัทเทอดไท	กำไรสุทธิของแต่ละ บริษัท
บริษัทแพรวพรรณ	80%	50 %	200,000
บริษัทสายทิพย์	-	20%	100,000
บริษัทเทอดไท	10%	-	50,000

- ให้ทำ**
1. กำไรสุทธิรวมและส่วนของผู้ถือหุ้นส่วนน้อยในกำไรสุทธิ
  2. กำไรสุทธิรวมและส่วนของผู้ถือหุ้นส่วนน้อยในกำไรสุทธิ สมมติว่ามีกำไรในสินค้าคงเหลือปลายงวด 10,000 บาท ซึ่งบริษัทเทอดไท ขายสินค้าให้บริษัทสายทิพย์ และกำไรในที่ดิน 20,000 บาท ซึ่งบริษัทแพรวพรรณ ขายที่ดินให้บริษัทสายทิพย์

12. ต่อไปนี้เป็นรูปแสดงความสัมพันธ์ในการถือหุ้นระหว่างกัน

งบทดลอง แต่ละบริษัท ณ 31 ธันวาคม 2541

	บริษัทไพลูย์	บริษัทสายรุ้ง	บริษัทเทอดศักดิ์
สินทรัพย์อื่น	500,000	400,000	300,000
เงินลงทุนในสายรุ้ง	350,000		90,000
เงินลงทุนในเทอดศักดิ์	300,000	100,000	
	1,150,000	500,000	390,000
หนี้สิน	200,000	150,000	100,000
หุ้นสามัญ	650,000	200,000	200,000
กำไรสะสม	300,000	150,000	90,000
	1,150,000	500,000	390,000

ทุกบริษัทบันทึกบัญชีเงินลงทุนด้วยวิธีราคาทุนบัญชีเงินลงทุนในสายรุ้ง เกิดขึ้นเมื่อบริษัทสายรุ้งมีกำไรสะสมจำนวน 115,000 บาท บัญชีเงินลงทุนในเทอดศักดิ์เกิดขึ้นเมื่อบริษัทเทอดศักดิ์มีกำไรสะสมจำนวน 50,000 บาท

- ให้ทำ**
- งบดุลรวม ณ 31 ธันวาคม 2541
(ไม่ต้องคำนึงถึงค่าความนิยมตัดบัญชี)
  - คำนวณกำไรสะสมรวม

*****